

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจของทุกประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถบ่งชี้ถึงทิศทางการพัฒนาประเทศ และการลงทุนจัดว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการลงทุนระหว่างประเทศถือเป็นช่องทางหนึ่งในการขยายความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยซึ่งขาดแคลนเงินทุนจึงมีความต้องการให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ ทำให้มีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนเพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติได้เข้ามาลงทุนในไทย นอกจากนี้หากพิจารณาถึงการลงทุนด้านธุรกิจแล้วนอกจากการส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศแล้ว ยังคงต้องหาทิศทางหรือการให้คนไทยไปลงทุนยังต่างประเทศเพื่อผลทางด้านธุรกิจระหว่างประเทศและผลจากการได้เงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศไทยด้วย ซึ่งในยุคปัจจุบันบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่มีสภาวะการณ์ของการมีเศรษฐกิจดี และมีการพัฒนาประเทศที่สร้างความเจริญก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัด ก็คือสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งก็มีแนวความคิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่แตกต่างไปจากไทยมากนัก

แต่ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจการลงทุนทั้งของไทยหรือของสาธารณรัฐประชาชนจีนย่อมต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยการลงทุนเหมือนกัน ดังนั้นสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงได้มีกฎหมายว่าด้วยการลงทุนซึ่งเป็นกฎหมายปรับปรุงแก้ไขใหม่ที่นักลงทุนไทยอาจจะไม่ทราบถึงข้อกำหนดของกฎหมายฉบับนี้ ด้วยเหตุนี้ สารนิพนธ์ฉบับนี้จึงมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการศึกษาและวิจัย เพื่อเปรียบเทียบให้ได้แนวทางว่าด้วยการลงทุนที่นักธุรกิจของทั้ง 2 ประเทศจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ โดยมีประเด็นนำไปสู่การวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1) ความเจริญและความก้าวหน้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีน (People Republic of China) เป็นประเทศในเอเชียที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากประเทศหนึ่ง ที่มีการปกครองจากระบอบสาธารณรัฐประชาธิปไตยมาเป็นระบอบสาธารณรัฐประชาชนแบบคอมมิวนิสต์เมื่อ ค.ศ. 1949 จากนั้นมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในทุกด้าน สร้างความเจริญความก้าวหน้าที่ทันสมัยอย่างก้าวกระโดดจนเป็นประเทศมหาอำนาจ

ที่ยิ่งใหญ่ของโลกได้อย่างรวดเร็ว มีการปฏิรูปโดยใช้ทฤษฎีการทำให้ทันสมัย (Modernization) กับทฤษฎีพึ่งพิง (Dependency) ก็กับการมีผู้นำประเทศที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลเฉลี่ยวฉลาด นำประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจและการเปิดประเทศอย่างสัมฤทธิ์ผล ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีน มีทิศทางการพัฒนาประเทศที่มีความแตกต่างจากประเทศอื่น 4 ประการ คือ

- (1) การยอมรับความเป็นผู้นำของพรรคคอมมิวนิสต์ (ปัจจุบันครบ 100 ปี)
- (2) ยึดมั่นในหลักลัทธิมาร์ค เลนิน ความคิดเหมาเจ๋อตงแต่ปรับแก้ใหม่ให้ทันสมัยกับยุคสมัย
- (3) ใช้ระบบประชาธิปไตยแบบรวมศูนย์
- (4) การเดินตามรูปแบบสังคมนิยม¹

สาธารณรัฐประชาชนจีนภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี้เติ้ง เสี่ยวผิง ได้นำนโยบาย 4 ทันสมัย (Four Modernization) ประกอบด้วยการพัฒนาด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านการทหาร และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พร้อมทั้งแนวคิดกลไกตลาดสังคมนิยม (Market Socialism) อันเป็นระบบสังคมนิยมที่มีคุณลักษณะแบบจีนโดยเฉพาะ เป็นระบบสังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์จีน (Socialism with Chinese Characteristic) เป็นแนวทางการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมที่สุดมาใช้ ทำให้สามารถเปลี่ยนโฉมเปิดรับการลงทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการปฏิวัติวัฒนธรรมในอดีตได้สำเร็จ มีการกำหนดนโยบายระบบเศรษฐกิจก้าวกระโดด โดยเล็งเห็นความสำคัญด้านการตลาดที่เป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศ ซึ่งก็ได้ตราไว้ในรัฐธรรมนูญพรรคคอมมิวนิสต์เป็นหลักปฏิบัติตั้งแต่นั้นมา

สาธารณรัฐประชาชนจีนสามารถพัฒนาประเทศแบบก้าวกระโดดภายในช่วงระยะเวลาเพียง 40 ปี ที่ทำให้เป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกด้าน จนสามารถที่จะทัดเทียมสหรัฐอเมริกาได้ในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการมีพลังการเมืองที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชน ใช้กลไกตลาดควบคู่กับกลไกรัฐและขีดความสามารถในการปฏิรูปแก้ไขเพื่อก้าวสู่สิ่งที่ดีกว่า จึงกล่าวได้ว่าเป็นเพราะมีผู้นำในระยะแรกของการปฏิรูปวัฒนธรรมที่เก่งดังที่ศาสตราจารย์จาง หุยหุย ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยฟู่ตัน ผู้เชี่ยวชาญระบบเศรษฐกิจและอดีตล่ามภาษาอังกฤษท่านนายกรัฐมนตรี้เติ้ง เสี่ยวผิงกล่าวในหนังสือ *The China Wave: Rise of a civilization state*²

¹ ศิริลักษณ์ ตันตยกุล. (2562). *การเมืองในจีน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

² เรื่องเดียวกัน.

2) สถานะเศรษฐกิจและการค้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน

นโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนนำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างก้าวกระโดดนั้นมีปัจจัย³ ดังนี้

(1) เมื่อประเทศเปิดสู่โลกภายนอกแล้วย่อมไม่มีการปิดประเทศมีแต่จะเปิดให้กว้างออกไป จึงทำให้มีกฎหมายการลงทุนต่างชาติออกมาใช้บังคับและมีการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยเป็นฉบับล่าสุดในปัจจุบัน

(2) ตลาดภายในของประเทศมีการบริโภคระดับสูงที่สามารถสร้างความสนใจและดึงดูดชาวต่างชาติให้มีการลงทุนและทำธุรกิจการค้าเนื่องจากมีระบบเศรษฐกิจใหญ่อันดับสองของโลก ในปี ค.ศ. 2019 (พ.ศ. 2562) มีจำนวน ประชากร 1,400 ล้านคนซึ่งมากที่สุดในโลก มีกิจการเปิดใหม่เฉลี่ยต่อวัน 18,000 รายต่อวัน แต่每天有มีการขนส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งด่วน 100 ล้านชิ้น มีระบบงานทางการตลาดเกินกว่า 100 ล้านหน่วยและมีแนวโน้มจะเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ เศรษฐกิจของจีนจึงเปรียบเสมือนทะเลอันกว้างใหญ่ไพศาล การส่งเสริมและดึงดูดทุนต่างชาติมีแต่จะทวีเพิ่มมากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(3) สถานะเศรษฐกิจการค้ามีแนวโน้มที่ดียิ่งขึ้น เช่น ในปี ค.ศ. 2018 (พ.ศ. 2561) ดัชนีผลิตภัณฑ์นำเข้าและส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 ยอดรวมเกินกว่า 30 ล้านล้านหยวน นับเป็นอันดับหนึ่งของโลกกิจการที่ใช้ทุนต่างชาติ 138,300 ล้านเหรียญสหรัฐนับเป็นอันดับหนึ่งของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

(4) สาธารณรัฐประชาชนจีนผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจแบบเปิดสู่โลกภายนอกไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาประเทศของจีนเอง แล้วยังเอื้อประโยชน์ต่อประเทศอื่น ๆ ด้วย ในปี ค.ศ. 2018 (พ.ศ. 2561) ดัชนีมวลรวมการผลิต (จีดีพี) เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 ยอดรวมทะลุ 9 ล้าน ๆ หยวน จากหลายปีที่ผ่านมา มีผลต่อเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 30 เศรษฐกิจของจีนกับเศรษฐกิจโลกได้เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว จากปัญหาเศรษฐกิจทั่วโลกที่ประสบอุปสรรคเนื่องจากเบื้องหลังระบบอนุรักษนิยมและระบบฝ่ายเดียว (Unilateralism) สาธารณรัฐประชาชนจีนจะเป็นผู้นำระบบเศรษฐกิจในระดับสากล

(5) การพัฒนา “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” นับเป็นโอกาสที่พลาดไม่ได้โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นผลิตภัณฑ์สาธารณะทั่วโลก ประเทศจำนวนมากในโลกได้เข้าร่วมพัฒนา

³ ธนาคารกรุงเทพ. (2564). จีนออก “กฎหมายการลงทุนต่างชาติ” สร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbank.com/-/media/files/international-banking---chinese-customers/news-andarticles/articles/2020/investmentlaw.pdf?la=en&hash=7A46BCA2098A910D2AB108A21B8E4565A5CF13DB>. [2564, 4 มกราคม].

“หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” จึงเป็นโอกาสการพัฒนาที่ร่วมกันสร้างวิถีแห่งการพัฒนา ขณะนี้มีจำนวน 23 ประเทศร่วมลงนามในเอกสารโครงการ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” ผู้ลงทุนเกี่ยวกับโครงการนี้ จะได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมาย⁴

3) ทิศทางการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัจจัยหลักที่สาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดเป็นทิศทางการลงทุนของต่างชาติ มี 4 ประการ คือ

(1) สินทรัพย์หลักระยะกลางและระยะยาวในสี่สาขาของเทคโนโลยีเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุนของผู้จำหน่ายอุปกรณ์ หลักการบริโภคขนาดใหญ่และบริการ เช่น บริการทดสอบ บริการการศึกษา ฯลฯ

(2) ผลิตภัณฑ์สุขภาพขนาดใหญ่สุขภาพ โดยทั่วไปยาสามัญชนนำที่มีลักษณะหลากหลาย เช่น บริการทางการแพทย์และนวัตกรรม และการผลิตขั้นสูงใหญ่และท่อส่งน้ำมัน ในการผลิตขั้นสูงควรดูที่ระบบควบคุมอัตโนมัติในอุตสาหกรรมวัสดุเคมีใหม่ ห่วงโซ่อุตสาหกรรมรถยนต์พลังงานใหม่ ความสะอาด เป็นต้น

(3) อินเทอร์เน็ตรถยนต์อัจฉริยะ วิดีโอเกมส์และการให้ข้อมูลซอฟต์แวร์และการควบคุมอุตสาหกรรมที่ทำให้อุตสาหกรรม และการดำเนินการเชิงพาณิชย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น อุตสาหกรรมที่มีคุณภาพสูงสำหรับสารเคมีบริการทดสอบและวัสดุใหม่ ๆ

(4) อาหารและเครื่องดื่มปลอดภัย การบริโภคที่เป็นตัวเลือกในบ้านที่ทำให้ผู้บริโภคมีชีวิตที่ดีขึ้น⁵

4) สถานการณ์การค้าและการลงทุนของไทยเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐประชาชนจีน

การลงทุนของไทยในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำเนื่องจากมีปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการลงทุน เช่นปัญหาค่าแรงงานที่ปรับสูงขึ้น การขาดแคลนแรงงานฝีมือสังคมไทยเข้าสู่ยุคผู้สูงอายุ ปัญหาหมอกควันทุกภัยปี พ.ศ. 2554 และที่สำคัญคือปัญหาเสถียรภาพทางการเมืองที่ไม่มั่นคง ปัญหาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติในการลงทุนโดยตรงเป็นการลงทุนระยะยาวปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประเทศที่จะลงทุนจึงไม่เพียงขึ้นอยู่กับสถานะเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวแต่ต้องพิจารณาเรื่องปัจจัยพื้นฐานอื่น ๆ

⁴ ธนาคารกรุงเทพ. (2564). *จีนออก “กฎหมายการลงทุนต่างชาติ” สร้างความมั่นใจแก่นักลงทุน.* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbank.com/-/media/files/international-banking---chinese-customers/news-andarticles/articles/2020/investmentlaw.pdf?la=en&hash=7A46BCA2098A910D2AB108A21B8E4565A5CF13DB>. [2564, 4 มกราคม].

⁵ แก้วตา โรหิตร์ตนะ. (2557). *คู่มือการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน ประจำปี 2557.* กรุงเทพฯ: สุมณพับลิชชิ่ง.

ที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนด้วย อาทิ ประสิทธิภาพของกฎเกณฑ์อัตราภาษีที่โปร่งใส คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วจะได้เปรียบ นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการค้า เช่น กระแสการกีดกันทางการค้า และผลของข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ประเทศไทยจึงต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และเมื่อเปรียบเทียบกับการลงทุนของสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่าประเทศไทยเป็นประเทศกลุ่มตลาดเกิดใหม่ (Emerging Markets: Ems) ที่ได้รับความสนใจมากที่สุดเนื่องจากมีปัจจัยที่เอื้อต่อประโยชน์ทางการค้าโดยเฉพาะการตลาด และมีทิศทางเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวอย่างชัดเจนประกอบกับพื้นฐานความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม⁶

จากการเปรียบเทียบการลงทุนระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเห็นได้ว่าโอกาสที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะได้รับการพิจารณาตัดสินใจลงทุนจะมีมากกว่าไทยและหากพิจารณาเฉพาะนักลงทุนไทยเองมองว่าการจะไปลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นจะได้รับประโยชน์จากการมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการเปิดประเทศนับตั้งแต่ยุคสมัยของนายเติ้ง เลี้ยวผิงเป็นต้นมาจนปัจจุบันและคาดว่าน่าจะไม่มีเปลี่ยนแปลงแม้ว่าในอนาคตจะได้มีผู้นำประเทศคนใหม่ต่อจากประธานาธิบดีสี จิ้นผิงก็ตาม นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่เอื้อต่อการลงทุนสรุปได้จากบทความ “หลังประกาศ กฎหมายการลงทุนต่างชาติดำเนินการแบบสามจีนสูง/หยาง หย่าหลง⁷ ได้แก่

(1) มีเงื่อนไขการลงทุนที่ดี

การที่สาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญต่อการสร้างเงื่อนไขการลงทุนที่จะเป็นการจูงใจนักลงทุนได้นั้นเกิดจากประสบการณ์นโยบายการเปิดประเทศ 40 ปีที่ผ่านมา ทำให้รู้ถึงความสำคัญที่ว่ายิ่งเปิดประเทศยิ่งกว้างยิ่งเจริญก้าวหน้า และการที่ต่างชาติจะเข้าไปลงทุนนั้นจะต้องพัฒนาเศรษฐกิจให้ดียิ่งขึ้น มีการขยายตลาดโลก และเพิ่มสมรรถนะและมาตรฐานผลิตภัณฑ์และรัฐบาลให้การส่งเสริมการลงทุนต่างชาติอย่างเต็มที่

⁶ รัชชชก เชนคำแหง. (2561). *ส่องมุมมองนักลงทุนต่างชาติผ่าน FDI confident index และภัยต่อ FDI ในไทยปี 2018*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_12Apr2018.pdf. [2564, 4 มกราคม].

⁷ รัชชชก เชนคำแหง. (2561). *ส่องมุมมองนักลงทุนต่างชาติผ่าน FDI confident index และภัยต่อ FDI ในไทยปี 2018*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/Article_12Apr2018.pdf. [2564, 4 มกราคม].

(2) มีการสร้างสถานะของการลงทุนให้ชัดเจน

ปรับปรุงแก้ไขปัญหาข้อบกพร่อง สร้างความมั่นคงต่อนักลงทุนต่างชาติ มีความโปร่งใสทุกขั้นตอนสามารถคาดการณ์สถานะการลงทุนได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติต่อคนต่างชาติ เยี่ยงคนในชาติทำให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจ

(3) มีรูปแบบของระบบการเปิดประเทศ

การเปิดประเทศนับวันก็จะมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น มีเสรีภาพมากขึ้น หน่วยงานรัฐอำนวยความสะดวกมากขึ้นสามารถใช้กลไกตลาดภายในของจีนทำการตลาดเพื่อประโยชน์ให้กับธุรกิจ เนื่องจากจีนมีตลาดการบริโภคที่ใหญ่มาก นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยเสริมที่สำคัญ คือ ค่าแรงยังต่ำ ทรัพยากรหาง่ายและราคาถูกปัจจัยที่กล่าวมานี้ส่งผลให้เห็นได้เป็นรูปธรรมของความสนใจของนักลงทุนต่างชาติที่มีเป้าหมายเข้าไปลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น หอการค้าสหราชอาณาจักรระบุว่านักธุรกิจของประเทศจะลงทุนในปี ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) เป็นอัตราร้อยละ 44 หอการค้าญี่ปุ่นก็บ่งบอกถึงนักธุรกิจของตนจะขยายการลงทุนภายใน 1-2 ปี⁸

อย่างไรก็ตามการลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ยังมีข้อจำกัดที่ทางจีนต้องการที่จะควบคุมเพื่อความมั่นคงทรัพยากรธรรมชาติ การสื่อสาร วัฒนธรรม ฯลฯ ของประเทศจึงได้จำกัดประเภทการลงทุนที่ต้องได้รับอนุญาตเป็นการพิเศษจึงจะลงทุนได้โดยการตราไว้ในกฎหมายว่าด้วยการลงทุน ทั้งนี้รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยการตรวจสอบความมั่นคง ควบคุมขอบเขตกิจการการลงทุนไม่ให้ลงทุน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) การลงทุนด้านยุทธโศปกรณ์ อุปกรณ์ทางการทหารอันเป็นขอบเขตต่อความมั่นคงและห้ามลงทุนในบริเวณยุทธศาสตร์หรืออุตสาหกรรมด้านการทหาร

(2) การลงทุนด้านเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ พลังงานและทรัพยากรสำคัญ การผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ที่สำคัญ รากฐานการอำนวยความสะดวกที่สำคัญ การบริการขนส่งที่สำคัญ ผลิตภัณฑ์หรือการบริการด้านวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์หรือการบริการด้านเทคโนโลยีข่าวสารเชื่อมต่อเครือข่าย การบริการด้านการเงิน เทคนิคจำเป็นและขอบเขตสำคัญอื่น ๆ รวมทั้งการลงทุนในกิจการที่ควบคุมการถือหุ้นได้⁹

ข้อจำกัดในด้านประเภทกิจการที่ลงทุนนี้เป็นเพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศมากกว่าเศรษฐกิจของประเทศจึงได้กำหนดเป็นเงื่อนไขสำคัญที่นักลงทุนจะต้องพิจารณาก่อนจะลงทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีน

⁸ หยาง หย่าหลง. (ม.ป.ป.). *บทความ “หลังประกาศ กฎหมายการลงทุนต่างชาติ ดำเนินการแบบสามขั้นสูง*. ม.ป.ท.

⁹ PwC China. (2564). *การควบคุมการลงทุนต่างชาติหลังประกาศกฎหมายการลงทุนต่างชาติ*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.pwccn.com/en/contacts/s/spencer-chong.html>. [2564, 4 มกราคม].

จากที่กล่าวมานี้ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนมีพัฒนาการของการปฏิรูปประเทศที่ยืดเยื้อนโยบายหลักของการเปิดประเทศให้กว้างขวางสู่โลกภายนอกโดยใช้เวลาเพียง 40 กว่าปีก็สามารถที่จะยืนอยู่ในระดับแถวหน้าของการเป็นประเทศที่มีความแข็งแกร่งด้านเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่ก้าวไกลกว่าหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก จึงเป็นเป้าหมายในการลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติรวมทั้งนักลงทุนไทยที่จะถือโอกาสการเปิดประเทศนั้นเข้าไปแสวงหาโอกาสทางการค้าและการลงทุนเพื่อผลประโยชน์เชิงธุรกิจของนักธุรกิจ ซึ่งหากพิจารณาว่าถ้านักลงทุนไทยจะเข้าไปลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีนถือได้ว่าเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่น่าจะทำให้การลงทุนได้ขยายออกไปยังประเทศที่มีศักยภาพดีต่อการลงทุนประเทศหนึ่งเพื่อเพิ่มพูนรายได้เชิงธุรกิจของผู้ลงทุนและเพื่อจะได้นำรายได้ส่วนหนึ่งกลับเข้ามายังประเทศไทย ด้วยเหตุนี้สารนิพนธ์นี้จึงมีเป้าหมายในการศึกษาและวิจัยเพื่อวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการลงทุนของสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับนักลงทุนไทยในการพิจารณาตัดสินใจไปลงทุน

ความสนใจในการลงทุนที่สาธารณรัฐประชาชนจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้เวลาไม่ถึง 70 ปีจากชาติที่โดดเดี่ยวสู่ประเทศที่มั่งคั่งที่สุดในโลกประเทศหนึ่ง ระยะ 40 ปีที่ผ่านมาสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ใช้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจเปิดให้มีเส้นทางทางการค้าและการลงทุนไหลเข้าประเทศ ส่งผลให้ประชาชนหลายร้อยล้านคนไม่ยากจนอีกต่อไป ในปี ค.ศ. 1976 (พ.ศ. 2519) การปฏิรูปต่าง ๆ นำโดยนายกรัฐมนตรีเติ้ง เสี่ยวผิงเริ่มทำให้เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป เกษตรกรได้รับสิทธิในที่ดินทำกินของตนเอง ทำให้มาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และไม่ขาดแคลนอาหารอีกต่อไป ประเทศเปิดให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนหลังจีนและสหรัฐอเมริกาได้ปรับสัมพันธ์ทางการทูตกันใหม่ เงินทุนไหลเข้าประเทศมาอย่างมหาศาลเพราะนักลงทุนเล็งเห็นว่าแรงงานและค่าเช่าในจีนราคาถูก ตั้งแต่ช่วงปลาย ค.ศ. 1970 (ค.ศ. 2513) เป็นต้นมา ทุกประเทศในโลกต่างได้เล็งเห็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่น่าทึ่งที่สุดในประวัติศาสตร์ เดวิด แมนนี หัวหน้านักเศรษฐศาสตร์โลกประจำธนาคารสแตนคาร์ดชาร์เตอร์ดกล่าวว่า ตลอดช่วงทศวรรษ 90 คือ ค.ศ. 1990-2000 (พ.ศ. 2533-2543) เศรษฐกิจของสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มเติบโตอย่างรวดเร็ว และยิ่งก้าวกระโดดมากขึ้น หลังจากสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เข้าร่วมองค์การการค้าโลกในปี ค.ศ. 2001 (พ.ศ. 2544) ข้อจำกัดและภาษีต่าง ๆ ในประเทศอื่น ๆ ก็ลดลง และในเวลาไม่นาน สินค้าผลิตในสาธารณรัฐประชาชนจีนก็ส่งออกไปทุกประเทศ

จากตัวเลขของวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (London School of Economics) ชี้ว่า ในปี ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) มูลค่าสินค้าส่งออกของสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ที่ 1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 1 ของการค้าทั่วโลก เมื่อมาถึงปี ค.ศ. 1985 (พ.ศ. 2528) ตัวเลขมีแนวโน้มขึ้นสูงเพิ่มเป็น 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ

ไม่ถึงสองทศวรรษถัดมา สินค้าส่งออกของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีมูลค่ารวมถึง 4.3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นชาติผู้ค้ารายใหญ่ที่สุดในโลก ขณะเดียวกัน การศึกษาของชาวจีนในประเทศก็ดีขึ้น ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ดคาดการณ์ว่าภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) ประมาณร้อยละ 27 ของคนทำงานจะมีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเท่ากับสัดส่วนของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีในขณะนี้

นอกจากนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีนยังมีโครงการเส้นทางสายไหมศตวรรษที่ 21 (One Belt One Road) อีกด้วย โดยจะเป็นการเชื่อมโยงเส้นทางการค้าในหลายทวีป เชื่อมต่อเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรโลกเข้าด้วยกัน¹⁰

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยการลงทุนชาวต่างชาติฉบับ ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนของไทย กับกฎหมายว่าด้วยการลงทุนชาวต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีน
3. เพื่อให้ได้คำตอบที่จะเป็นแนวทางสำหรับนักลงทุนไทยใช้พิจารณาตัดสินใจการลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.3 สมมติฐานของการศึกษา

กฎหมายว่าด้วยการลงทุนของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความทันสมัยและมีหลักเกณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับการค้าระหว่างประเทศซึ่งมีหลักเกณฑ์การลงทุน เงื่อนไข ที่เป็นข้อจำกัดของการลงทุน มาตรการต่าง ๆ ที่ใช้จูงใจต่อการลงทุนของชาวต่างชาติ และมีบางหลักเกณฑ์ที่เหมือน และแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการลงทุนของไทย โดยเฉพาะด้านการคุ้มครองสิทธิทางทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ลงทุน

¹⁰ Virginia Harrison and Daniel Palumbo. (2562). “70 ปี สาธารณรัฐประชาชนจีน: จีนกลายเป็นชาติที่มั่งคั่งที่สุดในโลกชาติหนึ่งได้อย่างไร”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.bbc.com/thai/international-49896480>. [2564, 7 พฤษภาคม].

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาและวิจัยกำหนดขอบเขตทางการศึกษาเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการลงทุนชาวต่างชาติของสาธารณรัฐประชาชนจีนและกฎหมายการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย โดยกำหนดขอบเขตเนื้อหาการศึกษาประกอบด้วยหลักการและเหตุผลของกฎหมาย หลักเกณฑ์การลงทุน เงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดของการลงทุน มาตรการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อการลงทุนของชาวต่างชาติ

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology) ที่ใช้ในการศึกษาและวิจัยเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary research ประกอบด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ คือกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงทุนของไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อมูลทุติยภูมิ คือบทความ ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในต่างประเทศ ข้อมูลกฎหมายการลงทุนในประเทศไทย การวิเคราะห์ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

คำตอบที่ได้จากผลของการวิจัยนี้คาดว่าจะประโยชน์ต่อ

1. นักลงทุนไทยที่จะใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาตัดสินใจลงทุนยังสาธารณรัฐประชาชนจีน
2. เป็นข้อมูลสำหรับประเทศไทยที่จะใช้เพื่อการหาแนวทางพัฒนาการส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทย
3. เป็นองค์ความรู้ใหม่สำหรับนักศึกษาและผู้สนใจจะได้นำไปศึกษาต่อไป